

Viðmerking

Útróðrarflotin

Harmiligt, nú 20 ár eftir seinasta útróðrarverkfallið, at siggja allan útróðrarflotan liggja við bryggju í hövudsstaðnum.

Náttina til 1. júní 1975 var so nógvur kavi, at ikki var koyrandi millum bygdir í Suðuroy. Tá fundaðust útróðarmenn eftir. Eg minnist, at fundur var hjá Bjarna Vestergaard í Vági, har eg sjálvur var við. Sumbingar kundu ikki koma fyrri kava.

Útróðarmenn stóðu til Havnar og væl kom av skatti.

Tá ið tann mesti upp-gangurin hevði lagt seg, varð Fiskivinnuflokkur stovnaður við Adolphi Hansen sum undangongumanni.

Ein skuldi ikki trúð, at neyðugt var hjá útróðrarmonnum at sett eina stövu í hövudsstaðnum, men veruleikin er tann, at hann sleppur ikki aftur á flot fyrr enn í september mánaða, tí kvotan er uppskotið í tí Harrans árinum 1996, sum tikið verður til.

Landsstýrið í dýrastu neyð

Tað má vera eindømi í søguni, at eitt landsstýri er komið í neyð, tí útróðarmenn hava verið ov raskir. Tað var sum maðurin segði á sinni: Ein mátti ikki vera raskur.

Sjálvur fíggiarmálaráðharrin kom á skýggjan hetta kvöldið og lovaði útróðrar-

monnum við bátum undir 20 tons, at teir skuldu sleppa at fiska óavmarkað, men so legði hann afturat, at fyrst mátti ein finna eina neyðloysn. Tað vil siga, at hann ætlaði at tveita útróðrarmonnum ein skálk at gnaga í einar 2 ella 3 vikur, og so kunnu teir aftur binda við kei. Jóannes Eidesgaard, greið fløkjuna, tú ert í Tinganesi, og boðað útróðrarflotanum frá, at teir kunnu loysa frá kei beinanvegin. Útróðarmaðurin hevur ikki nakra trygdarskipan, so hann hevur ikki ráð til at liggja við kei í fleiri dagar, tiansheldur frá nú av og til 1. sept.

Hevði eingin fiskur verið, so kundi tað verið sín sök, men í einum av allarbestu fiskiárum, har fiskurin nærmast gongur á land, skal allur flotin leggjast, ja, allur flotin, tí tað ganga ikki fleiri dagar, so kemur trolaraflotin eisini til svínabind-ingar, tí KVOTURNAR eru uppskotið.

Við mikið stríð í Vinnu-nevndini bleiv toskakvotan hækkað til 18.000 tons. Í teimum bestu fiskiárumum fiskaðu føroyingar 50.000 tons av toski. Nú siga skrivstovufólk dana, at nú nýtist ikki at fiska meir, nú skal bindast við kei.

Kvotur

Fyri nøkrum fáum árum síðani kendu føroyingar

ikki orðið kvotur. Nú eru politikarar bundnir á hendur og fótur av eini kvotuskipan, sum danir hava smoygt yvir okkum og innan fyrri hesar rammur skulu tit húsast, føroyingar. Men munnu danir hava alla skyldina?

Í Grønlandi loyva teir smábátum undir 10 tons at fiska frítt, so tað fara danir nokk eisini at játta okkum, men ikki upp til 20 tons bátar. Øll okkara skip hava fiskað frítt, tí føroyingar eru frír menn og útróðarmaðurin má ráða sær sjálvum. Tí eiga vit at halda rímmarfart sett markðið: tey 20 tonsini. Tí tá høvdu vit sett fremstafingur á nösina á dønnum, og tað hevði verið tann føroyski útróðarmaðurin í tí minsta farinum, sum fyrst hevði sett dønnum stólin fyrri hurðina. Útróðarmaðurin vil ráða sær sjálvum, hann vil ikki vera bundin av kvotum, av fiskidøgum, av tonsum, av skipað og bátabólkum, og so hevði ikki gingið long tíð, til allur flotin fiskaði frítt. Harvið er ikki sagt, at alt skal enda í kaos, men vit skulu hava reglur og friðingur og skipað forhold. Hetta fáa vit ikki sambandsmenn og heldur ikki javnaðarmenn til, teir eru betri orindadreingir enn so.

Kr.F. visti longu á, tá ið kvotulógini á fyrsta sinni var til viðgerðar á tingi, at hetta var ein púra ónýtlig skipan,

sum øll vóru ímóti, og longu tá, áttu danir at fingið tað mótsæl, sum teimum hevði verið uppiborið.

Tað er sannføring okkara, at vit fáa uppaført meira burturúr, um vit framhaldandi standa saman sum ein maður og krevja kvotuskipanina koyra á vestfallið. Føroyingar hava altíð verið bundnir niður, nú sleppa teir í bókstavilgan forstand ikki á flot.

Tíðin, sum gingin er, síðani kvotulógin varð samtykt, hevur til fulnar prógvað stöðuna og júst í hesum døgum liggur allur útróðrarflotin orsakað av kvotulógini, og hann verður liggjandi í alt ár, um lógin ikki verður avtíkin ella broytt munandi.

Húkurin órógvur bert lítlið, og tí er óneyðugt at fríða fyrri húkaveiðu, og tað er ein góður spurningur, um ikki snellan átti at fiska óavmarkað?

Jákup Olsen

Lesarabrøv

Tann dagin reisti lögtingsformaðurin sær ein varða

Tað var út á seinnapartin týsdagin h. 13. februar, klokkan nærkaðist 16.00. Í knappar 2 timar høvdu tingmenn viðgjørt uppskot Miðflokksins um at veita ófóddu barninum og foreldrum tess ta hjálpina, teimum tørvar fyrri at bera í heim og uppala barnið.

Eins og við 1. viðgerð varð roynt at tuga uppskotið burtur. Var ta vána samvitska, beinleiðis vanvirðing ella manglandi grundgevingar, sum skaptu hesa tøg?

Eingin veit, men væl varð hendan tøgning stuðlað av politisku monopolfjølmiðum okkara Útvarpinum og Sjónvarpinum.

Knappar 2 timar vardi viðgerðin, og stóra tók fái teir fyrri orð teirra – Jógvan á Lakjuni, Jákup Olsen, Lassi Klein og Tordur Niclasen, orð merkt av um-sorgan og kærlleika til tey óvardu, tey verjuleysu, tey minni mentu.

Bert ein av teimum 27 tigandi hevði fullgóða grund til ikki at taka orðið, lögtingsformaðurin – honum er ikki loyvt at taka lut í orðaskiftinum.

Men tagdi hann í orðum, so varð avgerð hansara tá atkvøtt varð tess meira taliandi. Uttan himp leiðandi hond hansara at ja knøttinum, og veitti hann harvið sær sjálvum og lögtingsformansambætinum ein heiður, sum bert ein heiðursmaður megna.

Sum ein varði lýsti grøna JA-ljósið á atkvøðuskýggjanum, JA-ljósið til lívið, til verju teirra ófóddu, teirra verjuleysu og foreldur teirra. Eini virðilig boð frá „hægsta“ manni okkara til øll tey ófóddu, at tey eru vælkomn til lívið – og vælkomn til Føroya!

Ein dag fer Harri teirra ófóddu at bera sær og øllum teimum, ið á Hann lita, ta fullkomnu tøkkinu.

Jenis av Rana

Eg haldi!!!

Eg haldi, at útróðarmaðurin er erligasti og reinasti fiskimaður í Føroyum.

Teira fiskiháttur, snellan, hóttríngan fiskastovn. Teir eru tann parturin av flotanum, sum hevur mest samband við upprunaliga fiskiháttin í Føroyum. Sjálvt um tað er so, so eru teir tó tann veikasti og mest útsetti parturin av flotanum, vegna kvoturnar, og tað at menn, sum hava annað arbeiði, liggja og avreiða. Tað mátti verið møgulegt at skipa so fyrri, at menn, sum hava góða ársinntøku framanundan, ikki slappu at avreiða. So kom tað ikki at nerva hjá útróðrarmonnum.

Tað skuldi tó verið møgulegt hjá monnum, sum hava ringt við at klára seg annars, at sleppa at avreiða. Í Føroyum hevur tað leingi verið so, at eingin hevur torað at tikið ábyrgd. Hetta var annars eyðkenni fyrri vaksnið fólk í gomlum døgum. Serliga hevur samfelagsbóklurin kallaður politikarar verið ábyrgdarleysur. Tá ið kreppan kom, skuldi ein trúð, at fólk fóru at hugsa meira um sínar gerðir, og tá tær vóru tiknar, tóku ábyrgdina og fylgi-

urnar av teimum.

Nú hava vit eina kvotulóg, sum ikki er fullkomin. Teir, sum gjørdur hana, og teir, sum hava ábyrgdina av henni, áttu at sett seg niður og endurskodað hana! Í øllum førum gjørt hana um, so at útróðrarmonnir liggja betri sømdir. Av tí grund at teir jú ikki skaða toskastovnin, meðan tað er ófóddi við øðrum portum av flotanum, sum hinvegin bæði skaða og hava skattstovnin.

Annars, so havi eg ikki nógv við fisk at gera í lítið, umi, men eg eri føroyingur og menniskja. Og tað mátti verið ein sjálvtýlgja, sum teirra kvotulógin at vil vilja vera stovnarnar, og at vit vilja geva teimum, sum skatta stovnarnar minst, betri sømdir, og ikki umvent. Tí vil eg hetta á lögtingið, at teir in at geva útróðrarmonnum um frítt at fiska, ella at minka um fiskiskapin, avreiðingina, hjá monnum, sum hava gott arbeiði, so at kvotan varar longri!

Føroyingur og menniskja

Lesarabrøv

Til Føroya Løgting

Uppskotið hjá Óla Breckmann, lögtingsmanni, má takast við fyrivarni, tí úrslitið verður nokk, at broðurparturin fer út aftur í skatti. Fólkaflakkurin hevur fleiri ferðir prógvað, at teir ikki duga at umsitja almennt pening.

Óli minnst, tá ið Fólkaflakkurin hevði fíggiarmál um hendi, tá ið bankakrepp-

an bleiv veruleiki.

So er tað Óli Jacobsen, sum klagar um, at Andrias Petersen ikki leggur uppskot um at broyta lógina um ALS fyrri tingið.

Tá ið hann sjálvur situr á tingi – hvi ikki reisa seg upp og leggja uppskot um ALS fram á tingsins røðarapall sjálvur. Tað skuldi verið so líka til.

Annars haldi eg, at landsins myndugleikar eiga at syrgja fyrri, at borgarar fáa sín grundløggartryggingu rættindi, so teir ikki missa hús og heim. Tá meini eg bæði við lögting og landsstýri.

Eitt sindur um Fíggingargrunnin frá 1992.

Hjá dønnum er tað soleiðis, at tá ið onkur skal vera

leiðar í onkrar nevnd, sum hevur við Føroyar at gera, tá eru tað sum oftast fólk, ið eru útbrennd, t.d. Richard Mikkelsen og nú Knút Heinesen – uttan, at landsins myndugleikar mót-mæla.

Virðingarmest,

Viggo Holm, Skála

Hvussu leingi skal ein borgari bíða eftir svari frá einum almennum stovni í Føroyum – vikur-mánaðir-ár?

Fyri einum góðum mánaða síðan hevði undirritaði ein fyrirsurning í bláðunum til stjóran fyrri Toll- og Skattstovu Føroya um keyp av Lív- og Eftirlønartryggingum í ótti.

Spurningurin skuldi ikki

verið so torgreiddur, tí Lívstryggingin upplýsir, at fleiri tryggingar verða afturkeyptar.

Eg vildi mett, at longsta biðitíð eftir einum so einfaldum spurningi skuldi ikki verið meira enn 2 vik-

ur.

Eitt av málunum, sum Óli Jacobsen skuldi taka sær av, tá ið hann fór í landsstýrið, var at fáa landsstýrið og almennt stovnar at svara borgarunum aftur, tá ið hesir høvdu spurningar til

Landsstýrið ella stovnar, men um tað hevur hjálpt nakað, kann man seta spurnartekin við.

Tvøroyri, 26. mars 1996
Finnleif Guttusen

Haldið Sosialin!

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvørt hóskvöld frá kl. 19.00–21.00, Inngongd hjá KFUM, Oman Písluvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00–16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.